

Upplands Väsby
kommun

Styrdokument

Datum:
2024-03-13

Diarienummer:
KS/2022:70

**Planeringsstrategi för kontinuerlig översiktsplanering Upplands
Väsby kommun år 2024-2030**

Kategori	Styrdokumentsuppgifter
Nivå	Kommunfullmäktige, kommunövergripande
Kategori	Aktiverande
Antagen	Kommunfullmäktige den 13 maj 2024 § 95
Ikraftträdande	Den 29 maj 2024
Giltig till och med	Den 13 september 2028
Ansvarig ägare	Chef Strategiska enheten Kontoret för samhällsbyggnad

Innehåll

1	Bakgrund	3
2	Syfte	3
2.1	Metod planeringsstrategi	3
2.1.1	Förkortningar.....	3
3	Ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för den gällande översiktsplanens aktualitet och kvarstående synpunkter	4
3.1	Riksintresse för Mälarens öar och strandområden enligt 4 kap. 1–2 §§ miljöbalken och riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken	4
3.2	Luftfart - Arlanda flygplats.....	4
3.3	Väg - E4 och väg 268	5
3.4	Hälsa och säkerhet - Ras och skred	5
4	Förslag till inriktning för rullande översiktsplaneringen år 2024-2030	5
4.1	Planeringsunderlag för jordbruksmark	5
4.2	Riktlinjer för Bostadsförsörjning.....	6
4.3	Fortsatt diskussion kring den kontinuerliga översiktsplaneringen, årlig uppföljning .	6

Bilaga - Länsstyrelsens underlag inför Upplands Väsby kommuns beslut om planeringsstrategi med bilagor daterad 2022-01-24.

1 Bakgrund

Översiktsplanen är kommunens långsiktiga plan för hur kommunens mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras. Planen är en avvägning mellan olika allmänna intressen och är en fysisk men övergripande plan som tar bäring på lång sikt cirka 20-40 år framåt. Översiktsplanen ska ge en tydlig inriktning till både offentliga myndigheter, privata aktörer, medborgare med flera. Planen har därmed många olika mottagare och används på olika sätt beroende på aktör. Översiktsplaneringen måste ta höjd för olika scenarion långsiktigt. Sedan översiktsplanen antogs har en rad förutsättningar förändrats som påverkar kommunen och det behöver finnas beredskap gällande mark och vatten för att hantera förändrade behov.

2 Syfte

Den 1 april 2020 ändrades kapitel 3 i plan- och bygglagen (PBL). Syftet med ändringen är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. I detta blir planeringsstrategin det centrala nya verktyget. Planeringsstrategin ska antas senast 24 månader efter ett ordinarie val. Antar kommunen inte en planeringsstrategi eller en ny översiktsplan senast 11 september 2024 anses planen vara inaktuell. Detta innebär bland annat att standardförfarande, samordnat förfarande och förenklat förfarande inte kan tillämpas vid framtagandet av detaljplaner. I samband med framtagandet av planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Kommunen ska även bedöma i vilken utsträckning planerna är aktuella. Planeringsstrategin ska antas av kommunfullmäktige. Planeringsstrategin kan ses som kommunens verksamhetsplan för hur översiktsplaneringen ska bedrivas under år 2024-2030.

2.1 Metod planeringsstrategi

De förtroendevalda gruppledarna för de nio partierna som finns representerade i kommunfullmäktige har intervjuats för att få en samlad bild för hur de förtroendevalda ser på utvecklingen av Upplands Väsby framåt och det har varit grunden i arbetet. Kommunstyrelsens planutskott har fått information under processens gång gällande planeringsstrategin. Tjänstemän från alla kontor och bolag inom kommunen har också deltagit i arbetet. Det har främst skett genom Workshops och olika frågeställningar som har diskuterats. En viktig del i arbetet har också varit Länsstyrelsens underlag till planeringsstrategin. Som underlag finns också en tidigare uppföljning av översiktsplanen som gjordes under år 2020.

2.1.1 Förkortningar

MB Miljöbalken (1998:808)
MKN Miljökvalitetsnormer
PBL Plan- och bygglagen (2010:900)
ÖP Översiktsplan

3 Ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för den gällande översiktsplanens aktualitet och kvarstående synpunkter

Länsstyrelsen har inkommit med yttrande om ändrade planeringsförutsättningar och kvarstående synpunkter från granskningsyttrandet. Det har tillkommit en rad olika statliga och regionala planeringsunderlag samt nya lagar och regler. Länsstyrelsens underlag inför Upplands Väsby kommuns beslut om planeringsstrategi finns som bilaga till denna planeringsstrategi. Underlaget innehåller även nya planeringsunderlag från Region Stockholm. Kommunen har också arbetat med att ta fram en rad olika strategier/planer/utredningar/underlag/inventeringar som har bidragit till ökad kunskap.

Strategi/plan/underlag/inventeringar 2018-2023	Antagen/klardatum
Stadsbyggnadsdefinitionen	2018-05-21 KF
Gestaltningstilaga till stadsbyggnadsdefinitionen	2020-06-15 KF
Avfallsplan 2021-2032	2020-11-16 KF
PM om Barnperspektivet i samhällsplaneringen	2021-02-03
Näringslivsstrategi för Upplands Väsby kommun 2021-2025	2021-10-18 KF
Klimat- och energistrategi	2022-02-14 KF
Trafik- och mobilitetsstrategi	2022-02-14 KF
Skyfallskartering - planeringsunderlag	2023-04-25
Strategisk lokalförsörjningsplan 2022-2031 med utblick mot 2040	2023-05-02 KS
Åtgärdsplan för ekosystemtjänster	2023-05-02 KS
Handlingsplan för näringslivsutvecklingsarbetet 2023	2023-05-29 KS
Underlag för ansvarsarter och naturtyper	2024-02-19 KF

3.1 Riksintresse för Mälarens öar och strandområden enligt 4 kap. 1–2 §§ miljöbalken och riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken

Länsstyrelsen anser att den antagna översiktsplanen saknar beskrivningar av hur hänsyn till riksintresset för kulturmiljövården och det geografiska riksintresset Mälaren med öar och strandområden ska tillgodoses. Därmed återstår det att i den fortsatta planeringen bedöma den föreslagna bebyggelseutvecklingens påverkan på dessa riksintressen. Länsstyrelsens synpunkter kvarstår således. Det innebär att det i varje planeringssituation behöver säkerställas att riksintresset inte påtagligt skadas.

3.2 Luftfart - Arlanda flygplats

Sedan översiktsplanens antagande har Trafikverket den 31 mars 2021 beslutat om en ny riksintresseprecisering för Stockholm Arlanda Airport. Preciseringen visar påverkansområde för flygbuller och påverkansområde för lågfartsflyg. Påverkansområdena har justerats sedan förra preciseringen men delar av utvecklingsområdet för medeltät stadsbygd vid Löwenströmska ligger även fortsättningsvis inom påverkansområdet för flygbuller, Länsstyrelsens synpunkt kvarstår således.

3.3 Väg - E4 och väg 268

Sedan översiktsplanen antogs har Trafikverket arbetat vidare med en vägplan för väg 268. Länsstyrelsen yttrade sig i ärendet den 2 december 2020 (dnr 343-62226- 2020). Trafikverket har år 2021 beslutat att göra ett omtag. Informationen både i översiktsplanen och i Länsstyrelsens granskningsyttrande är således inaktuell. Kommunen bedömer att rätt information hanteras i de kommande planeringsstegen.

3.4 Hälsa och säkerhet - Ras och skred

Länsstyrelsen anser att kommunen inte tillräckligt beskriver hur de avser att uppfylla planeringsinriktningen gällande ras- och skredrisk samt identifiera inom vilka utvecklingsområden som detta arbete är särskilt viktigt. Länsstyrelsens synpunkter kvarstår således. Kommunen bedömer att frågan kan hanteras i den fortsatta planeringen.

4 Förslag till inriktning för rullande översiktsplaneringen år 2024-2030

Nuvarande översiktsplan antogs 18 juni 2018. Översiktsplanen tar sikte mot år 2040. Planen anger planeringsinriktningen inom kommunen med olika täthetstyper samt riktlinjer för landsbygden. Till översiktsplanen finns inga fördjupade översiktsplaner eller tematiska tillägg. Det har tillkommit nya kunskapsunderlag kring trafik och mobilitet, risk och sårbarhet, klimat, vatten, skyfallskartering, och grundvatten som sammantaget innebär att det behöver tas hänsyn till i översiktsplaneringen. Gällande översiktsplan bedöms vara aktuell gällande grunddragen i mark- och vattenanvändningen enligt PBL 3 kapitel 3§. Gällande riksintresset för Arlanda så har det förändrats avseende influensområde och område för lågfartsflyg samt utbredning. Kommunen gör bedömningen att detta sammantaget kan hanteras i kommande detaljplanering. Gällande riksintresse för kulturmiljö så har motivtexter och områdena förändrats sedan översiktsplanen antogs. Länsstyrelsen hade också synpunkter på hur de togs om hand i planen i granskningsyttrandet. Kommunen gör bedömningen att det kan hanteras i den kommande planeringen genom det kulturmiljöprogram som tas fram just nu. I den fortsatta planeringen behöver utredningar som säkerställer att inte riksintressena påtagligt skadas tas fram i tidigt skede i planeringsprocesserna. Gällande miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten så är bedömningen att översiktsplanen är aktuell enligt PBL 3 kapitel 4§. Det pågår framtagande av lokala åtgärdsprogram för vattenförekomsterna i kommunen. En skyfallskartering har tagits fram som ett viktigt underlag för den kommande planeringen underlaget används i den kommande planeringen exempelvis detaljplaner inom de olika stadsbyggnadstyperna i översiktsplanen. Övergripande bedöms Översiktsplanen vara aktuell enligt PBL 3 kapitel 5§ punkt 4 gällande översvämning men frågan behöver hanteras mer i den kommande planeringen.

Det finns inga gällande riktlinjer för bostadsförsörjning idag. Det finns en planberedskap i översiktsplanen och i detaljplaner, men bostadsförsörjning handlar också om att ge riktning för det befintliga beståndet, och att säkerställa att det finns bostäder åt alla. Områden för landsbygdsutveckling i Strandnära lägen (LIS) bedöms inte vara aktuellt för Upplands Väsby enligt gällande lagstiftning.

4.1 Planeringsunderlag för jordbruksmark

Innebörden av bestämmelserna gällande brukningsvärd jordbruksmark i 3 kap. 4 § miljöbalken har konkretiserats genom ett antal domar från Mark- och miljööverdomstolen de

senaste åren. I domarna har det bland annat framkommit att om kommunen planerar att ta brukningsvärd jordbruksmark i anspråk är det av stor vikt att genomföra en alternativ lokaliseringsbedömning. Företrädesvis ska detta göras redan i översiktsplaneskedet snarare än i detaljplaneringen. Länsstyrelsen har tagit fram en vägledning kring hur jordbruksmarken kan beaktas i den fysiska planeringen som varit ute på samråd.

Det finns ett behov av att ta fram ett planeringsunderlag för jordbruksmarken i kommunen. Den statliga kartläggningen från 1976 kan inte längre anses vara aktuell. Detta underlag tas fram som ett planeringsunderlag där kunskap samlas in både internt i kommunen och externt. Planeringsunderlaget ska kunna användas vid prövning av exploatering på jordbruksmark och underlaget tas fram under år 2024.

4.2 Riktlinjer för Bostadsförsörjning

I dagsläget har Upplands Väsby kommun inga gällande riktlinjer för bostadsförsörjning. Det är ett krav enligt Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Syftet med lagen är att varje kommun ska anta riktlinjer för bostadsförsörjningen i kommunen och genom dessa riktlinjer planera för bostadsförsörjningen. Genom planeringen för bostadsförsörjningen skapas förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Det måste antas under nuvarande mandatperiod.

4.3 Fortsatt diskussion kring den kontinuerliga översiktsplaneringen, årlig uppföljning

Sedan den nuvarande översiktsplanen antogs har en del förändrade behov uppstått. Processen kring den kontinuerliga översiktsplaneringens inriktning behöver fortsätta efter att denna planeringstrategi har antagits. Det handlar om exempelvis VA-försörjning i Sydöstra delen av kommunen, hantering av reservvattentäkten i Stockholmsåsen, trafikfrågor, gröna kilar, hantering av riksintressen. I den nuvarande översiktsplanen så finns det en tydlig tanke kring uppföljning årsvis med ett årshjul som kopplar an till kommunens ledningssystem och prioriteringar. Detta beskrivs vidare i Översiktsplanen på sidan 77-79.